

nominativ

školske novine Srednje škole Stolac

Novinarski klub Srednje škole Stolac

Maj/Svibanj 2016.

Školska godina 2015./16.

NANSEN MODEL ZA INTEGRIRANO OBRAZOVANJE

Prva generacija uspješno završila novi program NDC- a Mostar

Reportaža

Književni susreti "Preko rijeka"

Intervju

Ivana Marić: Mažoretkinje grada Stoca

Music Break

Arctic Monkeys

RIJEČ UREDNIKA

Dragi naši čitatelji,

Došli smo i do 16. broja našeg časopisa. U ovom broju vas čekaju novi doživljaji i iskustva naših učenika i mnogo drugih zanimljivih tema za čitanje.

Pripremili smo nešto o književnom susretu "Preko rijeka" u kojem su naši učenici sudjelovali i stekli nova iskustva, upoznali se s brojnim autorima te pokazali svoje vještine izražavanja.

Upoznat ćemo vas i s vršnjačkim nasiljem i što sve ono donosi. Tema koju većina učenika izbjegava, ali i tema s kojom moramo biti upoznati.

Na stranicama Nominativa ćete također moći pročitati malo više o Nansen modelu za integrirano obrazovanje. Što je taj projekt donio našoj školi, našim učenicima? Tko sudjeluje u njemu i koliko je vrijedan? Pročitajte! Sigurni smo da će vam se učiniti jednako zanimljivim kao i brojnim učenicima naše škole.

Stiže ljeto, a mi kao i obično ludujemo za dobrom glazbom, uzbudljivim knjigama i filmovima. Pogledajte sto vam sve preporučili za fantastične i nimalo dosadne ljetne dane.

Pripremili smo vam i poeziju, šale i zagonetke te mnogo drugih zanimljivih priča koje jedva čekamo podijeliti s vama, a i dodatno vas upoznati s njima.

Uživajte u našem časopisu, a uz glazbu, knjige i filmove tijekom ljeta otvorite i Nominativ. Pročitajte ga, pokažite svojim prijateljima i podijelite mišljenja o različitim temama koje vam donosimo u ovom broju.

Do idućeg izdanja srdačan pozdrav!

Vaš redakcijski tim!

Sadržaj:

2. Riječ urednika / Impressum
3. REPORTAŽA: Književni susreti „Preko rijeka“
- 4.-5. REPORTAŽA: NDC projekt
- 6.-7. ISTRAŽUJEMO: Vršnjačko nasilje
- 8.-9. INTERVJU: Mažoretkinje
- 10.-11. PREDSTAVLJAMO: Volontiranje
- 12.-13. ZANIMLJIVOSTI: Povijesni velikani
- 14.-15. ZANIMLJIVOSTI: Auto Hercegovina
- 16.-17. ZANIMLJIVOSTI: Anime
18. PREPORUČUJEMO: "Lovac u žitu", J. D. Salinger
19. PREPORUČUJEMO: Pogledajte najnovije filmske hitove
- 20.-21. MUSIC BREAK: Whatever People Say I Am, That's What I'm Not
22. POEZIJA
23. HUMOR
24. JESTE LI ZNALI?

Impressum:

Izdavač: Novinarski klub Srednje škole Stolac **Adresa:** Kneza Domagoja bb, 88360 Stolac **Kontakt:** info@nominativ.ba
Redakcija: Ena Bešo, Nina Haračić, Romana Bošković, Karlo Matić, Muhamed Tucaković, Nikolina Bošković, Domagoj Perić, Adrijana Moro, Elena Marić, Nina Marić, Merima Elezović, Lorena Markić, Antonio Šutalo, Maris Rajić, Gabrijela Matić, Ivana Marijanović
Fotografija: Arhiva NOMINATIVA **Lektori:** Ivo Raguž i Jasminka Pitić
Dizajn: kreativni tim NOMINATIVA **Print:** "Raster" Mostar **Tiraž:** 500 primjeraka

Piše: **Nina Haračić**

Književni susreti „Preko rijeka“

U periodu od 10.09. do 13.09. 2015. godine u Stocu su održani književni susreti „Preko rijeka“. Prvenstveni cilj ovog susreta bio je umanjivanje sveprisutnosti granica i podijeljenosti među mladima na nacionalnoj osnovi ...

U Stocu su se sastali učenici škola iz Srbije (Gimnazija „Kreativno pero“, Beograd; Baletska škola „Lujo Davičo“, Beograd, „Užička gimnazija“, Užice), Hrvatske („Prva riječka hrvatska gimnazija“, Rijeka, „Privatna klasična gimnazija“, Zagreb), te Bosne i Hercegovine („Opća gimnazija Katoličkog školskog centra“, Sarajevo, „Srednja škola Stolac“, Stolac). Učenici SŠ Stolac ugostili su učenike iz drugih gradova i s njima proveli četiri dana. Na susretima su imali priliku razgovarati sa Tanjom Mravak, Nebojšom Lujanovićem, Selvedinom Avdićem, Alminom Kaplanom, Radmilom Lazić, Draganom Mladenović. Učenici su razgovarali sa autorima, kako o djelima tako i o značenju književnosti u našem životu općenito. Pohvalu svakako treba dati i predavačima od kojih se moglo naučiti mnogo korisnih stvari.

Dejan Ilić se potrudio da pokaže zašto je važno čitati i pravilno shvatati književnost. Nenad Veličković i Gorčin Dizdar su se potrudili da što više shvatimo književno stvaralaštvo Maka Dizdara i samu njegovu tematiku.

Ovaj festival je bio mnogo važan zbog razmjenjivanja naših stavova o pročitanim djelima izabranih autora. Naučili smo šta znači biti pismeni i znati čitati i razumjeti pročitano. A u međuvremenu naučili smo i slušati jedni druge, razmjenjivati mišljenja i savjete. Bitna činjenica je da smo se svi družili i da nije bilo nikakvih predrasuda između nas. Shvatili smo da mi u suštini i nismo različiti, jer sve nas zanimaju identične stvari. Nas ne zanima prošlost, mi ne strijepimo od budućnosti, mi smo tu da promijenimo sadašnjost, zaboravimo na ograničenost. Svi smo imali istu zanimaciju-književnost.

Nakon programa u Stocu, dana 14.11.2015. godine u Ateljeu Figure u Sarajevu je održana promocija književnih susreta „Preko rijeka“. Ovom prilikom, predstavljena je publikacija koja sadrži izbor iz djela autora, kao i najbolje eseje srednjoškolaca koji su učestvovali u projektu. Autori Tanja Mravak (Hrvatska), Dragana Mladenović (Srbija) i Almin Kaplan (BiH) čitali su svoja djela i vodili razgovore sa srednjoškolcima iz šest gradova (Rijeka, Zagreb, Sarajevo, Stolac, Užice, Beograd) koji su pisali o njima.

Cilj sarajevske promocije bilo je okupljanje najaktivnijih učenika iz svih šest gradova, kao i predstavljanje rezultata projekta javnosti.

Pišu: Lorena Markić i Merima Elezović

Nansen model za integrirano obrazovanje - NMIE

Nansen dijalog centar Mostar (NDC Mostar) je ove godine krenuo sa implementacijom projekta Nansen model za integrirano obrazovanje u Srednjoj školi Stolac ...

Učenici su svakog ponedjeljka, na zajedničkim radionicama, u koordinaciji s profesorskim tandemima i drugim učenicima, surađivali rješavajući probleme i prepreke, učeći o svojoj individualnosti i poštivajući tuđu, istovremeno usmjeravajući originalnost i kreativnost na novi pogled na svijet. Unutar ovog programa djelovale su dvije sekcije.

Sekciju „Obrazovanje za mir i toleranciju“ vode profesori Darko Jarak i Huso Razić. U duhu svog naziva, na ovoj sekciji razmatrali smo osnove vrednote prihvaćanja bogatstva različitosti.

Tolerancija nije samo slovo na papiru, ona je naša stvarna dužnost. Ona je pokazatelj našeg znanja te širokog obzora na svijet. Ova sekcija je različitim kreativnim radionicama sve više i više oplemenjivala učenike, učeći ih univerzalnim načelima za život. Prelazeći preko stereotipa i različitosti formiramo nove svjetonazore te „iskačemo iz okvira“. Tek tada posjedujemo svijet na dlanu.

Sekciju „Ja i drugi“ vode profesorice Jasminka Pitić i Željka Matić. Na ovim radionicama učenici su učili o važnosti komunikacije sa ostalim i poštivanju drugih.

Radili su na otkrivanju predodžbi i mišljenja o ljudima, razmatrajući načine kojima promatramo i stvaramo mišljenje o drugima.

Osim što je učenike naučila dosta toga, radionica je i zabavila te uljepšala obične školske dane.

Mentorice su se trudile kod učenika razviti svijest o važnosti jedinstva i timskog rada. Do sada su učenici radili na suzbijanju konflikta, govorili o stereotipima, halo efektu i prvom dojmu.

Naš odnos sa ljudima oko sebe je od presudne važnosti u životu. Radionice pomažu učenicima da razviju prave životne vrijednosti, te potpomažu razvoj suradnje i tolerancije. Kroz ove radionice, učenici se druže, bolje upoznaju, te zbližavaju bez obzira na nacionalnost. Uz pomoć ovog programa oni kroz zabavu nauče mnogo novih, životno važnih stvari.

U današnjem svijetu punom predrasuda i nasilja, ove radionice nas uče kako da budemo drugačiji i da se odupiremo utjecajima "moderne" okoline.

Nansen model za integrirano obrazovanje također se provodi i u osnovnim školama „Alija Iasković“ i „Marko Marulić“ u Prozoru/Rami, a NDC Mostar ima plan proširiti ga i na druge škole u Bosni i Hercegovini.

Pišu: Nina Marić i Maris Rajič

Vršnjačko nasilje

Svaki čovjek u djetinjstvu doživi neki oblik nasilja; bilo da je u ulozi vršitelja nasilja, onaj koji trpi ili je jednostavno svjedok nasilja nad nekim drugim. Nasilje predstavlja svaki oblik ponašanja koje ima za cilj namjerno povrijeđivanje ili nanošenje bola, bilo psihičkog ili fizičkog. Za razliku od nasilnog, agresivno ponašanje je jednokratno, može biti samo nekontrolirana reakcija ili obrana. Nasilno ponašanje ima obično isti ili sličan sadržaj, traje dulji vremenski period i nasilnik ima moć nad žrtvom ...

Nasilje se pojavljuje u različitim oblicima. Verbalno nasilje je svaki vid ismijavanja, nazivanje pogrdnim imenima, ruganje, vrijeđanje, dobacivanje. Fizičko nasilje podrazumijeva udaranje, guranje, otimanje i uništavanje stvari.

Djeca koja su izolirana iz društva, ignorirana od strane prijatelja, trpe ogovaranje i o njima se izmišljaju razne priče koje obično nemaju lijep i istinit sadržaj žrtve su socijalnog nasilja. Psihičko nasilje podrazumijeva prijeteće poglede, neželjene komentare i ucjenjivanje.

Vršnjačko nasilje se najčešće dešava u školi i to u vrijeme odmora u učionici, na hodniku ili u dvorištu.

Po pravilu, u tim situacijama, odrasli nisu prisutni. Nasilje među vršnjacima se događa i prije početka nastave ili po završetku, na putu u školu ili pri povratku kući. Školska dvorišta i igrališta su mjesta na kojima djeca provode svoje slobodno vrijeme i često su mjesta gdje se događa vršnjačko nasilje.

Postoje izvjesne osobine koje karakteriziraju svaku od navedenih grupa. Potencijalna žrtva nasilja jeste introvertirani učenik sa niskim samopoštovanjem.

On će i na bezazlenu šalu reagirati plaćem, povlačenjem, izoliranjem od društva. Plašljivo, tiho i povučeno dijete omiljena je meta onih koji vole svoju snagu demonstrirati nad drugima, bilo fizičku ili psihičku.

Prvi korak ka rješavanju nasilja jeste otvoren razgovor sa djetetom. Pokušajte doznati od kada se nasilje događa, kako, gdje i tko su sudionici. Učenik treba znati kako suosjećate sa njim i kako ćete dati sve od sebe da zaustavite neugodnu situaciju. Ali nemojte obećavati da će sve i odmah biti u redu. Probajte zajedno naći rešenje. Dogovorite se o predstojećim koracima rješavanja problema.

O bilo kojem uzroku govorili, jasno je kako i djeca koja čine nasilje, kao i djeca koja ga trpe, imaju problem. Škola, kao mjesto gdje učenici zajedno provode najviše vremena tijekom dana, treba preuzeti primarnu ulogu u prevenciji i zaštiti djece od nasilja. Najbolji rezultati se mogu postići ako se u školi njeguje atmosfera uvažavanja, razumijevanja i tolerancije. Samo se u školi u kojoj vlada ugodna atmosfera, u kojoj su svi zaštićeni i uvažavani, u kojoj se problemi rješavaju nenasilnim metodama, može učiti nenasilje.

Dan ružičastih majica (Pink Shirt Day), kojemu je cilj povećati svijest građana o problemu vršnjačkog nasilja, po prvi puta obilježili su i učenici Srednje škole Stolac. Ideja o obilježavanju ovoga dana pojavila se 2007. godine u Kanadi, a nastala je u znak protesta zbog incidenta koji se dogodio u jednoj školi. Dječak koji je došao u školu u ružičastoj majici, u znak podrške svojoj oboljeloj majici, postao je žrtva nasilja.

Inicijativom školskih kolega, koji su u znak podrške odjenuli ružičaste majice, na konstruktivan i inteligentan način riješeno je zlostavljanje dječaka, a ružičaste majice su postale prepoznatljiv simbol inicijative, i kasnije, međunarodno prepoznate obljetnice uz poruku koja je poprimila globalni karakter.

Srednjoškolci i njihovi profesori su se u zavidnom broju pridružili ovoj akciji noseći ružičaste majice, bedževe i druge ružičaste predmete. Također je učenicima, u nekoliko različitih skupina, prezentirana i tema "Nasilje u školi" koju je pripremila prof. Ivanka Toljević, a prezentirala školska pedagoginja Jelena Šutalo.

Činjenica je kako je nasilje prisutno u mnogim oblicima u našem okruženju i upravo zbog toga je ova akcija, koja pokušava spriječiti nasilje i potaknuti mlade na razmišljanje o posljedicama vršnjačkoga nasilja, vrijedna svake pohvale.

Nadamo se kako će obilježavanje Dana ružičastih majica preći u tradiciju, te da to ne bude samo još jedan dan koji se obilježava nego da doista i osvijesti mlade kako bi doprinijeli smanjenju vršnjačkog nasilja.

Razgovarala: **Adrijana Moro**

Ivana Marić - mažoretkinje grada Stoca

U ovom broju Nominativa odlučili smo predstaviti naše stolačke mažoretkinje. Njihova trenerica, Ivana Marić, otkriva nam neke zanimljivosti o ovoj skupini, koja je za dvije godine svog postojanja učinila jako puno. Djevojke su nastupale na mnogim natjecanjima, gdje su naš grad Stolac ponosno predstavljale. Osvajale su mnoge nagrade i postale su omiljene publici ...

Što vas je najviše inspiriralo da se počnete baviti mažoret-plesom i koliko se dugo bavite time?

Kao djevojčica sam u svome dvorištu često viđala mažoretkinje. Već tada se javljala želja za plesom. Pokušala sam puno toga, od rukometa, tenisa i latino-američkih plesova.

Sve je to trajalo po par mjeseci. Jednoga dana dobili smo obavijest u školi kaka se održava velika audicija za mostarske mažoretkinje, te sam tako nagovorila mamu da me odvede, jer sam imala sedam godina i nisam mogla ići sama.

Nakon svega što sam probala, mažoretkinje su uistinu sport kojim se želim baviti. To sam shvatila odmah nakon prolaska na velikoj audiciji.

Kako to da ste baš u Stocu, ovom malom gradiću, odlučili osnovati klub mažoretkinja?

Aktivno nisam plesala u mažoretkinjama od svoje devetnaeste godine. No, dvanaest godina plesati u mažoretkinjama nije mala stvar. Dok jedni misle da smo mi samo djevojke koje u kratkim suknjicama bacamo onaj štapić i da to nema nikakvog smisla, drugi nam dižu kapu zbog tog istog štapa, koji nije niti malo lako držati u ruci.

Biti u ritmu, hodati iz formacije u formaciju, biti sinkroniziran sa ostalih 16 djevojaka, bacati taj isti štap i plesati i trčati u drugu formaciju, vjerujte nije nimalo lako. I mi imamo slomljene noge, ruke, nos. Nije lako dobiti udarac štapa sa 10 metara visine, ali upravo zbog tolike ljubavi prema tom štapu preživite sve to. Teško je opisati zašto mažoretkinje. To se treba doživjeti.

Nakon par godina pauziranja odlučila sam pokrenuti Mažoretkinje grada Stoca, budući da je moj otac iz Stoca, a i ja sam Stočanka. Znajući da je u Stocu jako malo aktivnosti za djevojčice, odlučila sam pokušati. U jako kratkom periodu postale smo poznate cijeloj BiH i šire. Stolac i nije tako mali, mnogi znaju za njega.

Kako je prošao vaš prvi susret s curama koje su se prijavile?

Moj prvi susret sa curama zbio se u veljači, na audiciji u Stocu. Srce mi je lupalo. Mažoretkinje i ja ponovno zajedno, nevjerojatan osjećaj. Očekivala sam dvadesetak djevojaka na audiciji, a došlo ih je pedeset. Srce mi je bilo veliko kao kuća. Prvi susret bio je dosta emotivan za mene. Krenula sam raditi ono što volim, opet, nakon dvanaest godina aktivnog plesa i par godina pauze. I danas svaki trening ima svoje značenje i svaki je ispunjen svojom posebnom energijom.

Koliko članova broji vaš klub i koliko često trenirate?

Naš klub trenutno broji oko 80 članica, koje su podijeljene u 4 kategorije: dječiji sastav, Kadeti A, Kadeti B, te najstariji juniorski sastav. Treninzi se održavaju dva puta tjedno po sat i pol, budući da se sada spremamo za Državno prvenstvo, treninzi su svakodnevni, uz maksimalno zalaganje.

Kada je bio vaš prvi nastup i kako je prošao?

Naš prvi nastup bio je na Državnom prvenstvu u Tomislavgradu kada smo nastupale u revijalnom dijelu. Nastup je bio više nego sjajan, već tada su naše cure podigle ljestvicu očekivanja i postale konkurencija mnogima.

Išle ste po mnogim festivalima i natjecanjima, gdje ste bili dosta uspješni. Kojim osvojenim nagradama se možete pohvaliti?

Da. U relativno kratkom vremenskom periodu naše cure su nastupile na raznim karnevalima i festivalima, kako u svojoj općini, tako i šire. Najdraži nastup zasigurno će biti onaj 01.05.2015. godine. Bilo je to državno prvenstvo u Čapljini, na kojem smo osvojili brončana medalju. Nadali smo se uspjehu, ali tolikom iskreno ne. Našoj sreći nije bilo kraja. Sigurno jedan od nastupa koji će se uvijek pamtili samim tim što je prvi natjecateljskog karaktera, a i tim što smo "zgrabile" medalju nakon samo godinu dana postojanja. Također, jedan od meni dražih nastupa je onaj na Ohridu u Makedoniji, gdje smo bili jedini predstavnici BiH na festivalu.

Prije par mjeseci ste proslavili vaš prvi rođendan, što možete reći o proslavi?

Prije par dana smo proslavili već drugi rođendan, vrijeme sa mojim curama uistinu leti. Viđamo se od vikenda do vikenda, ponekad i radnim danima. Kod nas se uvijek slavi, mnogi nas zezaju kako su kod nas svaki dan rođendani. Da, kod nas je uvijek veselo, pa je tako i naš rođendan prošao simboličnim okupljanjem i druženjem naših cura.

Kakva su vaša iskustva sa većih natjecanja?

Za mene svako natjecanje ima posebne uspomene i posebna iskustva, svako je posebno na svoj način. Putovanje u Hrvatsku, Crne Goru, Sloveniju, Češku, Poljsku, Srbiju, Rumunjsku, Francusku, upoznavanje novih kultura, te druženja. Sve je to prednost svakoga putovanja i svako je uistinu posebno, tako da ne mogu niti jedno posebno izdvojiti. Opet bih svako ponovila.

Gdje je vaš sljedeći nastup i kako teku pripreme?

Naš sljedeći nastup je Državno prvenstvo u Grudama 01.05.2016. godine. Pripreme su intenzivne i svakodnevne, a cilj je opravdati očekivano i pokazati se u najboljem svijetlu. Kao što to inače i radimo.

Imate li kakvu poruku za buduće mlade nade mažoretkinja?

Prvo želim poručiti mojim curama koje su već sada mažoretkinje, koje su već sada velike mažoretkinje, da im se od srca zahvaljujem na ukazanom povjerenju, na trudu, radu i velikim emocijama na svakom nastupu, treningu i putovanju.

Drugim djevojkama i djevojčicama poručujem ukoliko žele biti dio naše već velike obitelji, te putovati, družiti se i plesati, da dođu i budu dio našeg tima. Biti mažoretkinja je veliko iskustvo u životu, koje ti se uvuče pod kožu. Štap ti postane cijeli svijet u jednoj ruci.

Piše: **Elena Marić**

Posjeta Domu za socijalno i zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom

Dana 21. prosinca 2015. godine učenici naše škole zajedno sa školskom pedagoginjom Jelenom Šutalo, posjetili su Dom za socijalno i zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba ...

Naši srednjoškolci proveli su ugodno vrijeme sa štićenicima doma u razgovoru i druženju. Također, učenici su donijeli prigodne darove za korisnike doma. U sklopu posjeta obišli su prostorije u kojima korisnici provode vrijeme.

Ovo je jedina ustanova ovakve namjene u Hercegovačko-neretvanskoj županiji. Po završetku, štićenici su uručili stolačkim učenicima darove koje su oni osobno izradili za Srednju školu Stolac.

Najveća nagrada učenicima i njihovoj pedagoginji bila je radost i oduševljenje štićenika doma.

Iako su na kraju posjeta svi bili potreseni sudbinama ovih ljudi, srca su im bila ispunjena radošću zbog učinjenog dobrog djela.

Stolački srednjoškolci su odlučili ponoviti ovaj posjet. Učenici iz svih razreda su se prijavili, podijelili u grupe i sada redovno obilaze štićenike doma, najčešće sa profesoricom Mirjanom Perić.

„Dom za socijalno i zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom“ je Javna ustanova koju je osnovala Vlada HNŽ-a i čiji je primarni cilj, kako i u samom nazivu stoji, socijalno i zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom kao i drugih osoba.

Ravnatelj Doma je Nikica Markić. Dom za sada zapošljava oko 40 djelatnika. Pored tehničkog osoblja, korisnicima ove ustanove su na raspolaganju 4 medicinske sestre i 16 njegovatelja koji im pružaju usluge stalnog boravka i prehrane, medicinsku, socijalnu, psihološku i emocionalnu podršku.

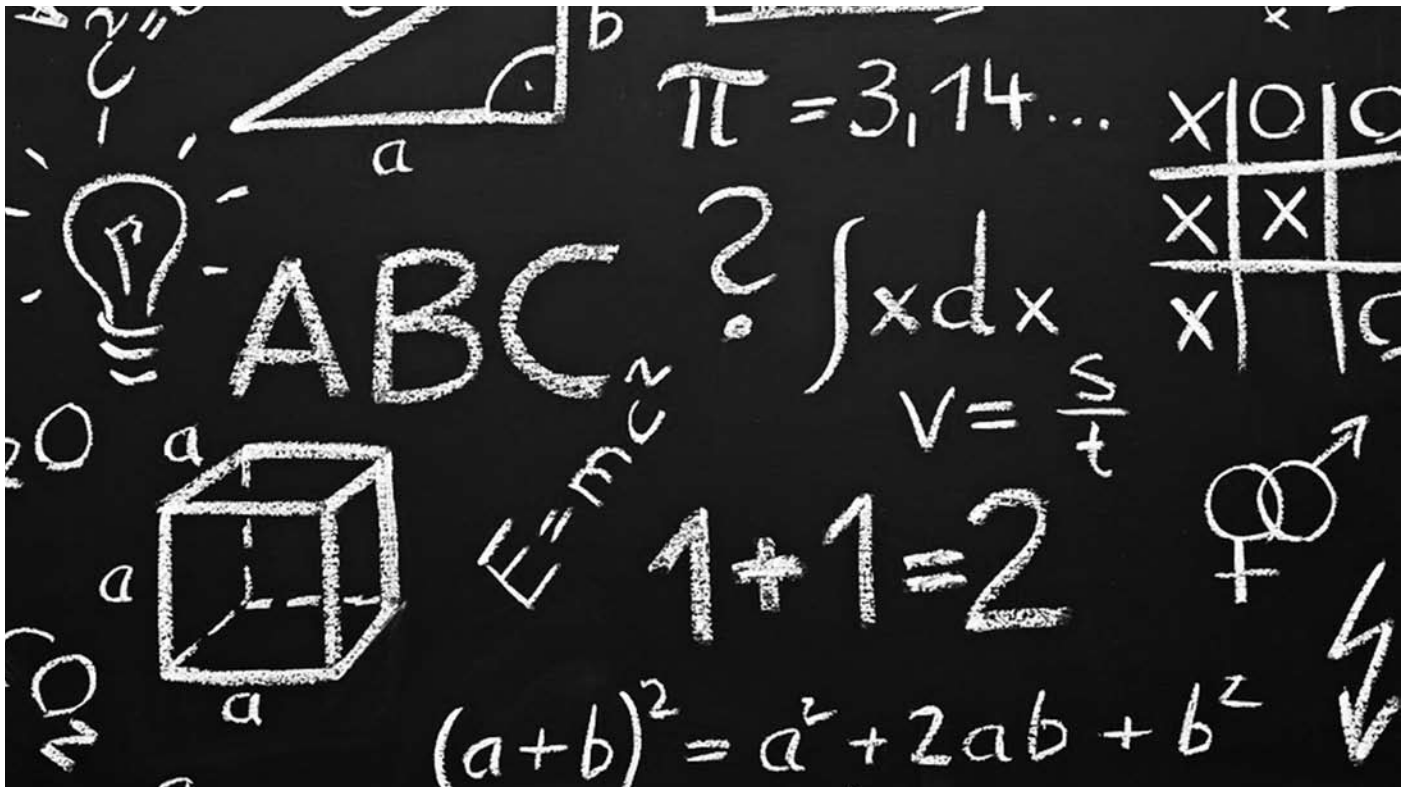
Za sada su sobe dvokrevetne i trokrevetne sa svim pratećim prostorijama. Dom raspolaže sa suvremeno opremljenom kuhinjom i vešerajem, a u dvorištu doma uređen je park sa klupama koji korisnicima pruža mogućnost uživanja na svježem zraku.

Piše: **Gabrijela Matić**

Povijesni velikani

Uvijek ima posebnih osoba koje daju odlučujuće poticaje u politici, kulturi i znanosti. Ipak, često su neka osoba i njezino djelo danas vrlo značajni, a već sutra padnu u zaborav. Po čemu se može znati tko će uistinu imati trajni značaj, a tko će poput zvijezde padalice nakratko zasjati i poslije toga nestati? To je teško pitanje. Prije nego što se može doista izmjeriti značaj nekog životnog djela, mora proći određeno vrijeme. Prosudba je moguća tek naknadno. Krug osoba kojima se vrijedi baviti ili koje bi čak trebalo poznavati mijenja se, dakle, od vremena do vremena. Predstavljamo samo neke od osoba koje su obilježile svijet u kojem živimo, koje su stvorile nešto doista revolucionarno ...

ČOVJEK KOJI JE RAZOTKRIO NEBO I ZEMLJU

Isaac Newton je uz Einsteina najveći fizičar svih vremena. On je bio prvi koji je na nebo i zemlju, koje se čine potpuno različitim, primjenio istu teoriju, svoju teoriju gravitacije. Fiziku je proučavao na papiru. Bio je dakle, ponajprije teoretičar.

Međutim, poznat je i po nekim slavim pokusima. Bio je također i veliki matematičar. Njegovo je najpoznatije dostignuće obrazloženje nebeske mehanike u djelu "Matematička načela prirodne filozofije".

Mladenački nestašluci

Kao gimnazijalac Newton je često smišljao nešto što je ukazivalo na njegov smisao za izvođenje prirodnoznastvenih pokusa.

Tako je izradio sklopivu papirnatu svjetiljku, privezao je za papirnatog zmaja i pustio u zrak pa se "cijelo susjedstvo strašno preplašilo", vjerojatno misleći kako je riječ o nekakvom zlokobnom kometu na nebu.

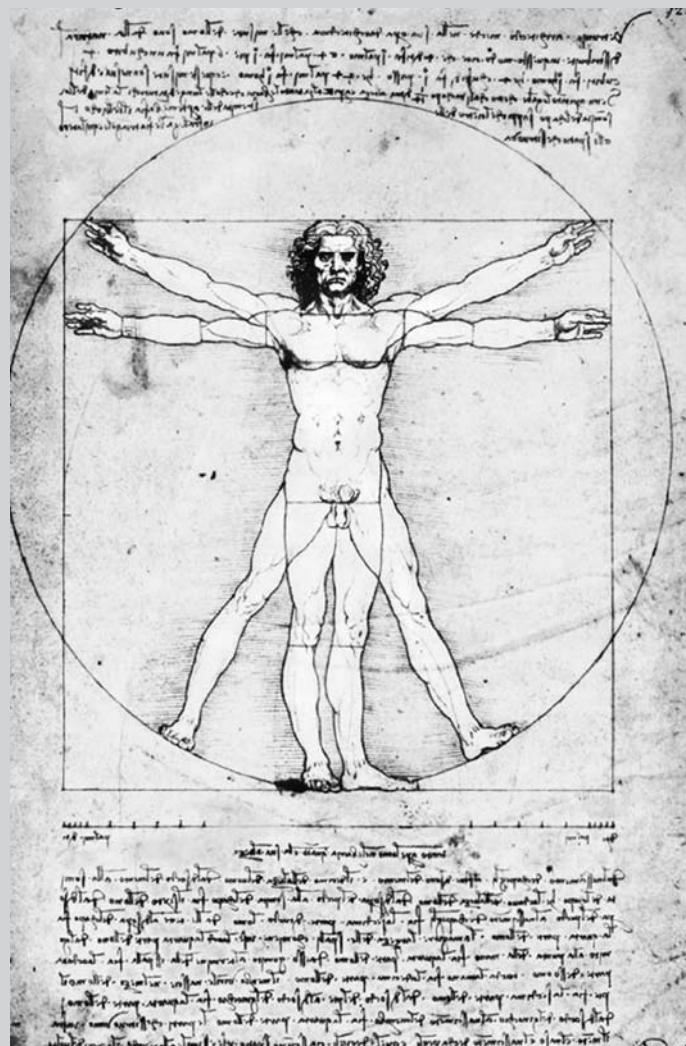
U POTRAZI ZA ISTINOM

Što čini čovjek kad ne može izdržati u kući u kojoj više nema kućnog blagoslova? Napušta neugodno boravište i vani traži istomišljenike. To je učinio i Sokrat. Radije je hodao ulicama i ondje raspravljao o svemu, sa svakim koga je susreo, a time je htio bolje razumjeti kako svijet funkcionira, što je istina, što je pravedno i što trebamo učiniti. Osim toga, uživao je postavljajući sugovornicima takva pitanja koja su ih dovodila u nedoumicu i proturiječnost.

Oni su sami trebali shvatiti da ono što su do tada znali nije dovoljno za objašnjenje stvari. Po zanimanju je bio klesar. Međutim, umjesto građanskog života, obrade kamena i brige za djecu, Sokrat je izabrao potragu za istinom. Imao je misiju : htio je ljude upozoriti na to da je u životu važno ispravno mišljenje, razmišljanje na pravi način. To ponajprije znači da znamo o čemu pričamo. Bila mu je važna ispravna i logička upotreba pojmova te je također bio majstor dijalektičke retorike.

Iz kista Leonarda da Vinci, svestranog genija iz doba renesanse, potječe vjerojatno najpoznatija slika na svijetu, Mona Lisa. Ta je slika jedno od najvećih umjetničkih djela u povijesti umjetnosti. Leonarda nije zanimalo samo slikanje. Bio je svestran genij i ovladao je znanjem mnogih drugih područja. Njegovo zanimanje za anatomiju potaknulo ga je na izradu velikog broja crteža na kojima je proučavao ljudsko tijelo.

Kako bi dobio iz "prve ruke" podatke o građi kosti i mišića, te o položaju unutarnjih organa, umjetnik je prekršio jedan tabu: sustavno je secirao leševe u bolnici, dakako, potajno, jer je to tada bilo zabranjeno. Svoja je zapažanja zapisao u opširnom traktatu o građi ljudskog tijela, koji je upotpunio brojnim crtežima. Njegova poznata studija o proporcijama danas svakodnevno prolazi kroz milijune ruku, te krase poledinu talijanske kovanice od 1 eura.

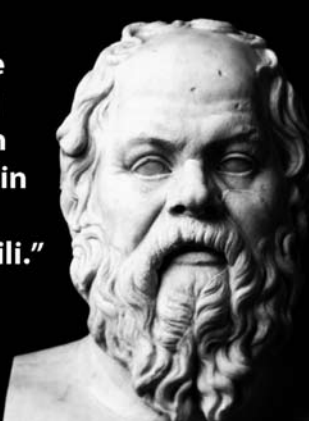

KNEZ MATEMATIKE

„Prije sam znao računati nego govoriti“, rekao je o sebi Carl Friedrich Gauss, veliki njemački matematičar. U dobi od osamnaest godina Gauss je došao do otkrića koje mu je preko noći donijelo slavu. Otkrio je kako može konstruirati pravilan sedamnaesterokut samo uz pomoć ravnala i šestara. Svojim otkrićem učinio je prvi napredak nakon dvije tisuće godina.

Prvi je na svijetu dokazao fundamentalni poučak, te je matematika s pravom podijeljena na onu prije Gaussa i onu poslije njega. Dok je Gauss još išao u osnovnu školu, njegov je učitelj postavio zadatak da zbroje brojeve od 1 do 100. Nakon samo nekoliko trenutaka Gauss je ustao i pokazao mu svoju pločicu s ispravnim rješenjem: 5050. Do toga je rezultata došao tako da je zbrojio prvi i posljednji broj ($1 + 100 = 101$), zatim drugi i pretposljednji ($2 + 99 = 101$), treći i pretpretposljednji ($3 + 98 = 101$) i tako dalje. Zbroj je uvijek iznosio 101, a budući da je bilo 50 takvih zbrojeva, rezultat je $50 \times 101 = 5050$.

„Iskoristi svoje vrijeme poboljšavajući samog sebe kroz čitanje tuđih pisanih djela. Na taj način ćeš lako steći ono za što su drugi naporno radili.“
Sokrat

Piše: Antonio Šutalo

Najpopularnija auta u Hercegovini

Automobili spomenuti u ovom članku sada su već legendarna vozila. Bila su popularna u bivšoj državi, a i sada su jedna od omiljenih...

GOLF 2

Legendarno auto s kojim se njemačka automobilska kompanija Volkswagen proslavila. Poznat po svojoj izdržljivosti, lako zamjenjivim i jeftinim dijelovima, ovo auto je broj jedan na našoj listi. Poznat kao jedan od najboljih auta svijeta, golf „dvica“ je izdržao test vremena. Proizvodnja golfa „dvica“ počela je 1983. godine, što ukazuje na njegovu izdržljivost i pouzdanost. Naime, prodano je oko 6.3 milijuna primjeraka ovog vozila, čak su bili u proizvodnji i u bivšoj Jugoslaviji, u Sarajevu. Napravljen u dosta primjeraka i verzija, Golf „dvica“ je savršeno auto koje je u potpunosti prilagođeno ekonomskoj situaciji naše države.

SEAT IBIZA 1997.

Seatova najprodavanije linija, ovaj automobil se pokazao kao pravo 'momačko' auto, atraktivno među mlađom publikom. Ima savršen balans snage, izdržljivosti i udobnosti. Osobno sam imao priliku isprobati primjerak ovog automobila i bio sam oduševljen. Naime, djedov je, i interijer je prazan i 'tup'. Ovo auto nema puno mana i uistinu je dosegao reputaciju svoga imena. Vrlo je popularan, te je prodan u četiri milijuna primjeraka.

SEAT

BMW 3 (E30)

Zbog svog oblika poznatiji kao 'Kocka', ovaj auto je, prokraj Seata Ibize, ubjedljivo najtraženiji među mladom publikom. Zbog svoje osobnosti i mogućnosti da se vrlo lako 'napuca', zbog pogona na zadnjoj osovini, te zbog niske cijene, on zauzima treće mjesto na našoj listi. No, ovaj automobil je 'dvosjekli mač'. Naime, vrlo je zanimljiv voziti i iskusnim vozačima predstavlja izazov, ali je vrlo opasan pri vožnji, te se lako gubi kontrola nad njim.

PEUGEOT 407

Ovaj automobil je jedan od novijih na ovoj listi. Ističe se svojim elegantnim i 'agresivnim' izgledom. No, ipak jača strana ovog auta je njegov interijer. Francuska auta su općenito poznata po ugodnom i dobro dizajniranom interijeru, a ovaj automobil je čisti primjer toga. Posjeduje HDI motor, koji je po najnovijim istraživanjima mnogo ekonomičniji i snažniji od nekad korištenog TDI motora. Pored svih ovih dobrih strana ovog automobila, postoji i jedna mana, a to je skupo održavanje vozila. Unaprijeđen je najnovijom tehnologijom tako da je zamjena većine dijelova vrlo skupa.

PEUGEOT

GOLF 4

Volkswagenov pokušaj ponovne realizacije legende Golfa bio je djelomično uspješan. Volkswagen Golf Mk4 je četvrta generacija Golfa koja se krenula proizvoditi 1997. godine. Golf 4 je bio najprodavanije auto u Europi 2001. godine, a drugo najprodavanije auto 2002. godine. Joseph Ratzinger je 1999. godine kupio Golf 4 i koristio ga za vožnju po Rimu, a kad je postao Papa Benedikt XVI., taj Golf je prodan za 188,938.88€. Golf 4 se proizvodio i u BiH, a proizvodnja je prestala 2010. godine. Posebno je poznat po dosta svojih verzija.

Piše: Domagoj Perić

Anime kutak – top 5 lista naslova prošle sezone koje morate pogledati

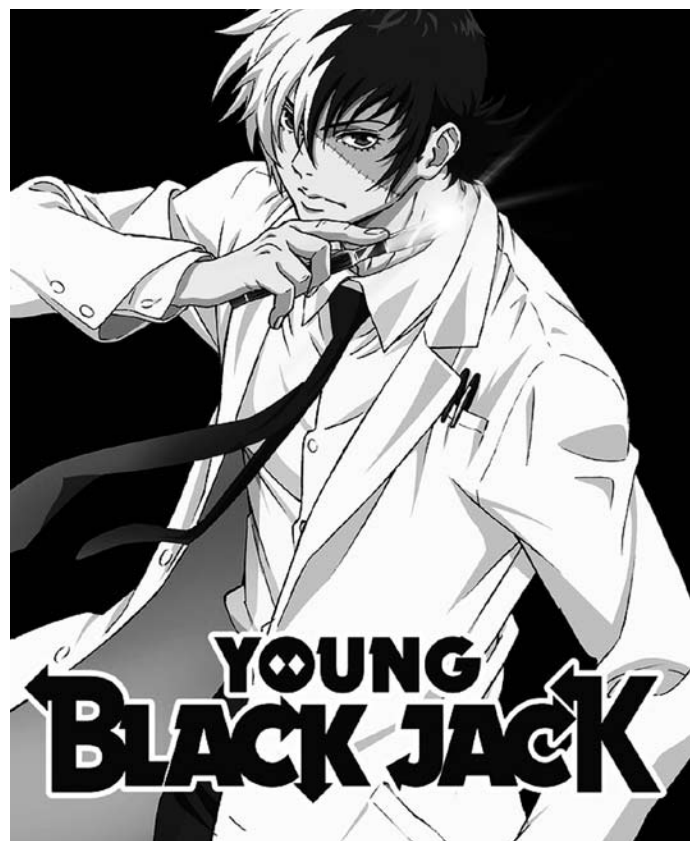
U prošlom broju saznali smo što je to zapravo anime, koje su razlike između određenih vrsta to jest žanrova anime stripova. U ovom broju ću vam pružiti i dočarati određene naslove koji su zadivili cijeli svijet svojom pričom. Važno je istaknuti da su izdvojeni naslovi provjereni od strane otaku osobe (geek za anime) i što jednostavniji prikazi i recenzije su objavljene za svakoga od njih. Izdvajam vam pet naslova, koje ujedno postavljam za svoje "top 5 prošle sezone" i sa zadovoljstvom vam preporučujem da pogledate bilo koji od njih uz garanciju da nećete požaliti...

1. Shokugeki no Souma

Otkad je bio dijete, petnaestogodišnji Souma Yukihira je pomogao radeći kao kuhar u restoranu kojeg je vodio i posjedovao njegov otac. Tijekom godina, Souma je razvio strast za kulinarstvom i svojim kreativnim, kulinarskim kreacijama je zabavljao i oduševljavao svoje goste. Njegov san je bio da jednoga dana on bude vlasnik obiteljskog restorana i njegov glavni kuhar.

Kada njegov otac iznenada odluči zatvoriti restoran kako bi testirao svoje kulinarsko umijeće u restoranima diljem svijeta, on šalje Souma na Tootsuki akademiju za kuhare, elitnu kuharsku školu, koju samo 10 % studenata uspije završiti. Institucija je poznata po svojim "Shokugeki" ili ratovima hranom (food wars), gdje se studenti suočavaju sa iznimno intenzivnim natjecanjima u kojima su ulogi veliki.

Dok se Souma sa svojom školskom ekipom bori kako bi preživio ekstremne uvjete na Akademiji, sve veći izazovi ga čekaju, stavljajući godine njegovog učenja pod očevom palicom na test.

2. Young Black Jack

Godina je 1968. i cijeli svijet se fokusirao na rat u Vijetnamu i na studentske prosvjede. U ovom vremenu previranja, tajanstveni mladić sa bijelo-crnim kosom i s ožiljkom na licu upisuje se u medicinsku školu.

Njegove vrhunske vještine sa kiruškim nožem stvarale su mnoga medicinska čuda o kojima se pročulo. Kao brucoš medicinske škole, odjela za kirurgiju, on izvodi čuda svojom tehnikom, brzinom i preciznošću. Izveo je veliki broj „neizvedivih“ operacija, kako su ih nazivali drugi doktori, te je bio prisiljen izvoditi ih iako nije imao licencu za kirurga. Time je bio bezbroj puta na iskušenju, ali nije htio ići protiv svojih humanističkih uvjerenja i zanemariti pacijenta u nevolji. Priča u potpunosti otkriva kako je ovaj mladi čovjek stekao liječničku diplomu i naziv Black Jack.

3. DenpaKyoushi

Kagami Junichirou je bio poznat kao tinejdžer koji je bio genij za fiziku, čiji su radovi objavljivani u "Nature", "Science" i ostalim prestižnim istraživačkim časopisima. Međutim, nakon koledža, napušta područje znanosti i povlači se u sebe i njegov životni moto postaje "Mogu raditi samo ono što želim da radim". Kagami provodi skoro sve svoje vrijeme gledajući anime, čitajući manga stripove, skupljajući figurice i održavajući svoj blog. U očajničkom pokušaju da ga natjera da učini nešto sa svojim životom, njegova mlađa sestra uspijeva ga zaposliti u svojoj staroj srednjoj školi kao nastavnika fizike. On je svakako neobičan učitelj, ali postaje poprilično popularna osoba među studentima.

Nakon nekog vremena, on pomaže djevojci koju su nemilosrdno maltretirali, te utvrđuje činjenicu da on zapravo voli nastavu. Hoće li nastaviti svoju karijeru kao nastavnik? Hoće li se vratiti fizici?

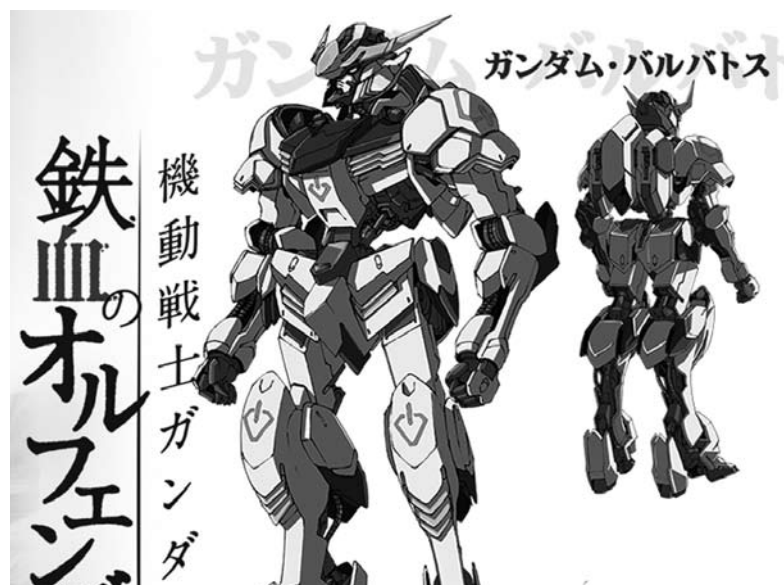
4. Haikyuu!

Inspiriran gledanjem odbojkaškog asa nadimka "Mali div" u akciji, mali Shouyou Hinata oživljava odbojkaški klub u svojoj srednjoj školi. Novoformirana ekipa se čak uspijeva plasirati na turnir. Međutim, njihov prvi susret ispada da je i njihov posljednji kada bivaju brutalno poraženi od tzv. "King of the Court", Tobia Kageyama. Hinata obećava nadmašiti Kageyamu i nakon završene srednje škole, on se pridružuje Karasuno srednjoj školi kao i odbojkaškoj reprezentaciji, gdje otkriva da je njegov najveći suparnik, Kageyama, postao njegov suigrač. Zbog svoje visine, Hinata se bori kako bi pronašao svoje mjesto u momčadi. Iznenađujuće, Kageyama ima probleme u igri koje je samo Hinata mogao riješiti, te učeći kako da surađuju skupa je jedini način na koji tim može biti uspješan. Emocionalna sportska komedija postaje uzbudljiva, prateći dvojicu sportaša i njihove pokušaje da pređu preko svoga rivalstva.

5. Mobile Suit Gundam: Iron-Blooded Orphans

Siromaštvo se vrlo brzo širi na Marsu i radna mjesta su rijetka zbog pritiska tvrđave „Gjallarhorn“, tj. vojne frakcije osnovane od strane Zemlje, koja utječe na gospodarstvo. U nastojanju da stanovnicima Marsa osigura neovisnost, djevojka Kudelia Aina Bernstein zahtijeva pratnju do Zemlje kako bi imala mogućnosti za pregovore.

U pokušaju da spriječe pokret za neovisnost, vojna frakcija napada Kudeliu i njezinu pratnju. Mobile Suit Gundam je anime koji istražuje teme djece vojnika, siromaštva i izdaje. Kao glavni likovi su iskusni pilot Mikazuki i karizmatični vođa Orga koji se brine za Kudelinu sigurnost. Oni moraju naučiti što znači biti vođa, suočiti se sa složnošću procesa odrastanja, gubitka na bojnom polju i ono najvažnije, naučiti što to znači biti/imati obitelj.

Piše: **Nikolina Bošković**

“Lovac u žitu”, J. D. Salinger

Iako objavljena 1951. godine, knjiga i danas izaziva mnoge kontroverze, osobito u Sjedinjenim Američkim Državama, gdje je bila 13. na ljestvici najviše osporavanih knjiga prošloga stoljeća. Njen protagonist, Holden Caulfield, postao je tinejdžerskom ikonom gnjeva i ljutnje, a pisac idolom jedne američke generacije omladine ...

Ovaj roman je uronjen u kontroverze od samog dana izdavanja. Jedno vrijeme je bila čak i zabranjena, a kao razlozi su navedeni uporaba žargonizama i vulgarizama, te zlouporaba alkohola i prostitucije, koje se navodno promoviraju ovim romanom, što je, dakako, daleko od istine. Neke ekstremne teorije zavjere idu do te granice kako je ova knjiga zapravo oruđe CIA-e i FBI-a u svrhu kontrole umovima. Upravo ovu knjigu je nosio ubojica Johna Lenonna na dan atentata i izvršitelj neuspjelog atentata na predsjednika SAD-a Reagana, no to je povezano s činjenicom kako se ove ubojice zapravo poistovjećuju s glavnim junakom koji odbija sve nametnute norme.

Holden sebe zamišlja kako stoji u polju žita gdje se igraju djeca. U njegovoj maštariji, na kraju tog polja nalazi se provalija. On bi stajao u tom polju i pazio na djecu koja bi se previše približila rubu i uhvatio bi ih da ne padnu u provaliju odraslih i zrelosti. Kako on kaže, on bi želio biti “lovac u žitu”. Ovo je metafora za djecu koja gube svoju čistoću i nevinost te odrastaju i pretvaraju se u prevarante koje Holden toliko prezire.

Lovac u žitu je moderni roman čije težište više nije na događajima nego na liku. Radi se o modernom romanu koji u svoje središte stavlja unutrašnji svijet lika, njegove emocije i misli, svijest i podsvijest. Glavni lik zapravo i nije junak, nego je promatrač svijeta oko sebe. Holden je mladi buntovnik koji biva izbačen iz škole zbog loših ocjena, no usprkos tome je nadprosječno inteligentan za svoju dob, ali i emocionalno nezreo.

Nakon toga događaja odlazi u New York, gdje odlučuje provesti par dana prije nego što se vrati kući, te knjiga upravo i opisuje ta njegova 72 sata i njegova prisjećanja na prijašnje godine života. Obeshrabren je lažnim željama i namjerama ljudi oko sebe, a duboko prezire sve negativne pojave društva koje ga konstantno proganjaju, poput snobizma, licemjerja i društvene nepravde. Ironija cijele priče je upravo u tome što želi spasiti druge, a nije u stanju spasiti samoga sebe.

Piše: **Romana Bošković**

Pogledajte najnovije filmske hitove

THE REVENANT (POVRATNIK)

„Povratnik“ je američki biografski vestern triler snimljen 2015. godine u režiji Alejandra G. Iñárritua. U filmu glavne uloge tumače Leonardo DiCaprio, Tom Hardy, Will Poulter, i Domhnall Gleeson. Povratnik je 14. siječnja 2016. godine, nominiran za 12 Oskara, što ga čini najviše nominiranim filmom za 2015. Film je dobio pozitivne ocjene od kritičara, koji su pohvalili nastupe DiCapria i Hardya, režiju, i kinematografiju. Film je također osvojio tri Zlatna globusa.

Ova drama inspirirana je istinitim događajima, prikazuje epsku avanturu preživljavanja jednoga muškarca i izuzetnu moć snage ljudskoga duha.

DEADPOOL

Znanstveno-fantastična avantura, u režiji Tim Millera, govori o elitnom operativcu Specijalnih snaga. Deadpool je započeo život kao Wade Wilson, a pretvorio se u plaćenika. Kada otkrije vlastitu bolest u terminalnoj fazi, odluči pristupiti tajnom eksperimentalnom programu. Podvrgnut eksperimentu koji se nije smio dogoditi, Wade otkriva svoje nove super-moći ubrzanog zacjeljivanja te postaje svoj alterego DEADPOOL. Naoružan, novostečenim vještinama i mračnim, uvrnutim smislom za humor, Deadpool kreće u potragu za čovjekom koji ga je gotovo uništio.

Kombinacija humora i akcije odvaja ovaj film od drugih filmova o superjunacima. Glavnu ulogu u filmu tumači Ryan Reynolds.

STEVE JOBS

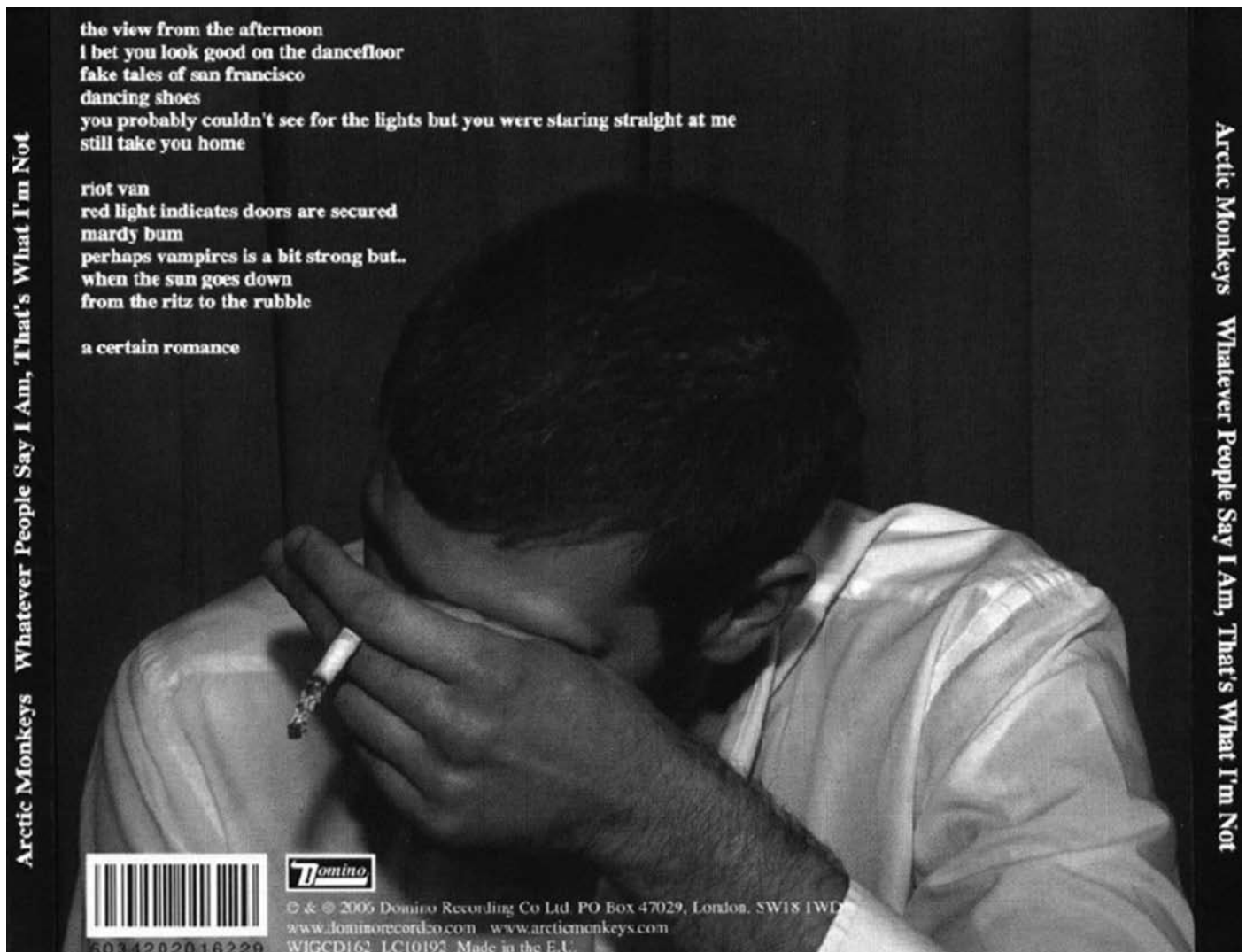
Steve Jobs je poznat kao osnivač tvrtke "Apple", koju je osnovao zajedno sa svojim prijateljem, Steveom Wozniakom. Danny Boyle je odlučio režirati film koji ne prikazuje Jobsa isključivo kao tehnološkog vizionara, kao što ga je u filmu "Jobs", u izvedbi Ashtona Kutchera prikazao Joshua Michael Stern. Boyleov cilj je bio prikazati Jobsa kao jednoga od nas, običnog čovjeka sa običnim problemima. Boyle odlučuje iskoristiti svu slobodu koju ima i Jobsov život prikazati zanimljivijim i dramatičnijim nego što je uistinu i bio. Stoga je "Steve Jobs", možda ne i najvjerniji, ali od dosadašnjih ekranizacija najzanimljiviji prikaz Jobsova života.

Piše: Muhamed Tucaković

“Whatever People Say I Am, That’s What I’m Not”

U ovom broju ću vam predstaviti jedan od najvećih albuma 21. vijeka, album koji je zauvijek ucrtao grupu Arctic Monkeys na listu velikana Indie rocka. Album “Whatever People Say I Am, That’s What I’m Not” je na neki način podigao Indie rock, koji je u tom momentu krenuo silaznom putanjom...

Od datuma izlaska albuma prošlo je 10 godina, a album još uvijek drži titulu najbrže prodanog debitantskog albuma u Velikoj Britaniji. Album je prodan u 360,000 primjeraka od toga 100,000 već prvog dana izlaska. Moćni zvuci gitare Alexa Turnera, njegov glas i tekstovi o tipičnim temama koje su tada zanimale tinejdžere čitavog svijeta, a ne samo Velike Britanije, postali su himna čitave jedne generacije mladih ljudi. Album je u tom momentu bio tačno ono što su mladi u Velikoj Britaniji željeli da čuju, nije bio samo stvar napumpanih gitarskih rifova već i stava koji se proteže kroz čitav album.

Pjesma koja je predstavila album na scenu bila je „The View From The Afternoon” u kojoj vas Matt Helder već svojim uvodnim bubnjarskim solom natjera da ostanete prikovani uz zvučnik do samog kraja albuma. Tekstovi ovog albuma su posebna priča. U njima odiše duh prosječnog tinejdžera iz radničke klase, koji pokušava obojiti sivilo svog života. Pričaju priču kako je to biti tinejdžer u to vrijeme, kako je izaći na „zagrijavanje” prije samog izlaska, kako je strepiti od izbacivača u klubovima u kojima ne bi trebao moći ući, o izbjegavanju policajaca i srednjoškolskim ljubavima.

Sve su to tematike sa kojima smo svi mi upoznati. I dok slušate pjesme jednostavno se pronalazite lakše u njima nego u pjesmama nekog pedesetogodišnjaka koji pjeva kako mu je život brzo prošao.

Arctic Monkeys jednostavno su opisali život kroz koji prolazi svaki tinejdžer na planeti, pjesmama u kojim opisuju momke koji nakon burne večeri šalju poruke bivšim curama, poruke koje će sigurno sutra požaliti.

Tu su i stihovi poput „And she won't be surprised and she won't be shocked. When she's pressed the star after she's pressed unlock and there's verse and chapter sat in her inbox and all that it says is that you've drunk a lot. You should bear that in mind tonight.”

Ti stihovi ne samo da su perfektno opisali osjećanja mladih ljudi već su i realistično prikazali vrijeme u kojem žive. Zbog takvih stihova Alex je postao jedan od najvećih govornika svoje generacije.

Očekivano dobre kritike i neočekivano dobra prodaja albuma je učinila od Arctic Monkeysa najveći band na tadašnjoj Indie rock sceni, a od Alexa napravila cijjenjenog social-realističkog pjesnika, koji je iznosio svoju poeziju sa velikom dozom iskrenosti i humora.

Upravo zbog tog humora i iskrenosti ovaj album se nalazi na mojoj listi najdražih, i ako već niste mogli zaključiti kroz tekst toplo vam ga preporučujem, nećete se pokajati.

Piše: **Karlo Matić**

San

Zatvoriš oči i gledaš u tamu koja je unutra,
u noćnoj mori svaki izbor koji napraviš je
pogrešan.

Nema izbora, ništa osim prave linije, iluzija
dolazi kasnije, pitaš se „zašto ja?“ i „šta
ako?“, pogledaš nazad i vidiš grane izbora.
Ako si uradio nešto drugačije to ne bi bio
ti, to bi bio netko drugi, pitao drugačija
pitanja.

Svake noći legneš u krevet koji si ti
napravio.

Mogli smo biti sretni

Ti i Ja

U drugom svjetu, možda

Željeli smo druge stvari

Ti i Ja

Ali toliko slične

Gorkost i ljutnja

Ti i Ja

Kao pepeo nakon vatre

Nadam se da nekada pomisliš

Šta nedostaje

Kad sam ušao u apoteku i vidio
cijene...
jeftinije bi me izašlo da umrem

Pita ćevap sarmu:
- Što si tako smotana?

Šta radi Mujo kad završi ekonomski
fakultet?
- Seli skelu na pravni fakultet.

**Došao pacijent kod
doktora i pita doktora:
- Jel' imate nešto protiv kašlja
doktore?
A doktor mu na to odgovara:
- Ne, nemam ništa protiv.
Slobodno kašljite.**

Dolazi Mujo u trgovinu za kućne
ljubimce i gleda po policama, gleda,
hoda unaokolo zbunjenog izraza, pa
ga prodavač upita:

- Mogul' pomoć, što treba?

Mujo klimne:

- Sprej protiv buha ...

Prodavač ga upita:

- Za pse il' mačke?

Mujo ga zbunjeno pogleda:

- Jok bolan, za buhe.

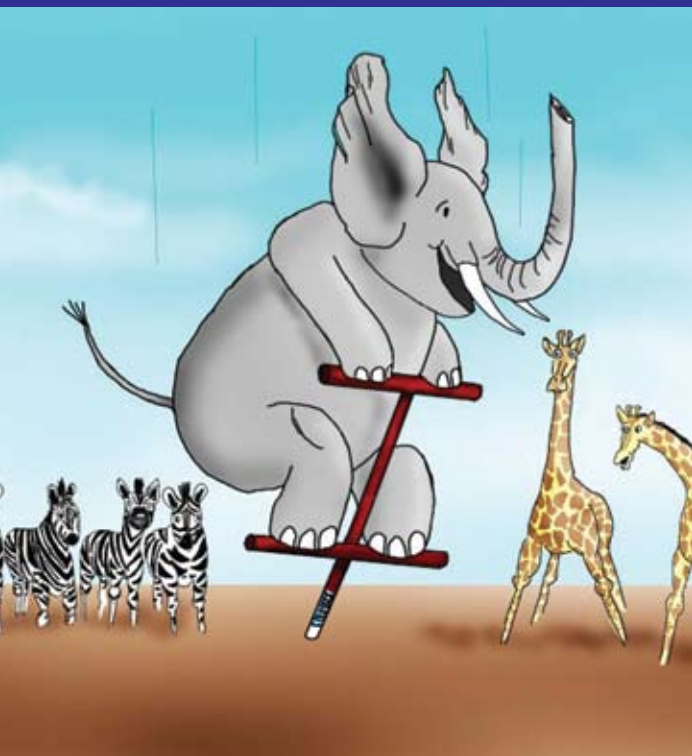

Moj pas je stalno gonjao ljude
na biciklu.
Toliko je loše bilo da smo mu
morali oduzeti biciklo.

Jeste li znali?

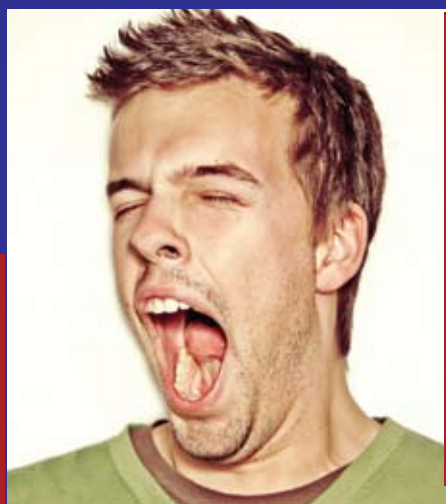
Piše: Karlo Matić

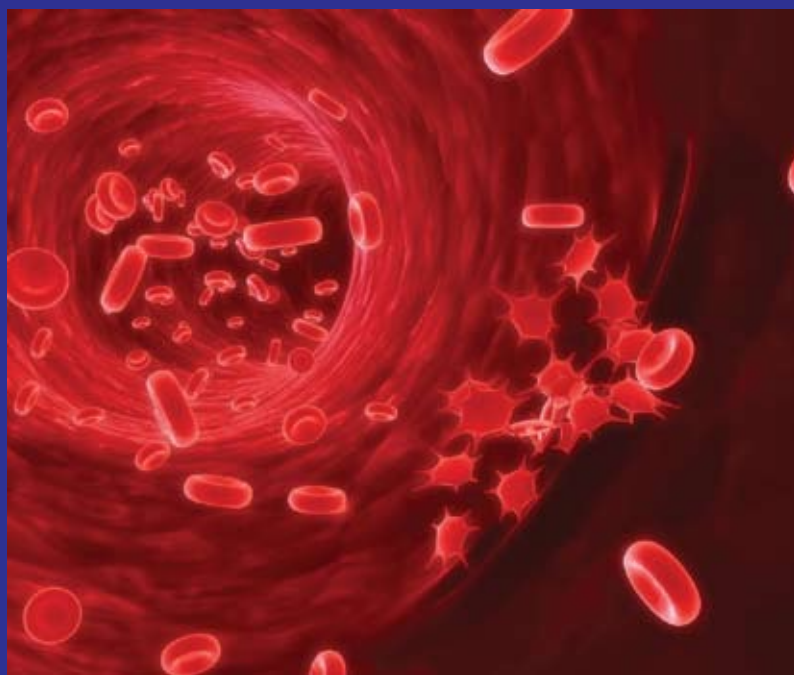
... da su slonovi jedine životinje koje ne mogu skakati (srećom)?

... da je Coca-Cola originalno bila zelena?

... da zijevanje uglavnom traje oko 6 sekundi?

... da vaše tijelo u sekundi stvori i ubije oko 15 milijuna krvnih stanica?

... da u Nizozemskoj možete platiti kaznu ukoliko ne uzmete košaricu u supermarketu?

